

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 IV

Vaststelling van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2023

T

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 mei 2023

Hierbij informeer ik u over de voorgenomen bijdrage van € 19 miljoen voor de noodmaatregelen aan de klif op Sint Eustatius zoals aangekondigd in de Voorjaarsnota die door de Minister van Financiën aan uw Kamer is verzonden.¹ Het kabinet ziet zich genoodzaakt een beroep te doen op artikel 2.27, lid één van de Comptabiliteitswet. Conform de motie van het lid Heinen c.s. licht ik in deze brief de hieraan ten grondslag liggende motivatie en het belang van het Rijk graag nader toe.²

In mijn Kamerbrief van 13 februari 2023³ heb ik u geïnformeerd over het vonnis van 5 december 2022 van de rechtbank in de zaak van Eco Statia tegen het Openbaar Lichaam Sint Eustatius (OLE). In het vonnis werd het OLE onder andere gesommeerd op korte termijn noodmaatregelen te treffen op straffe van een dwangsom, welke op 6 april 2023 is ingegaan. Op vrijdag 5 mei 2023 heeft de rechtbank het aangespannen kort geding over de opschortende werking van de dwangsom afgewezen. Dat betekent dat lopende de hoger beroepsprocedure inzake bovengenoemd vonnis vanaf 6 april 2023 wel degelijk een dwangsom betaald dient te worden. Buiten deze dwangsom om is het ook vanwege de publieke veiligheidstaak van het Openbaar Lichaam Sint Eustatius zaak om zo spoedig mogelijk maatregelen te treffen om de acute veiligheidssituatie m.b.t. de kliffen boven Eco Statia bv. en STUCO te verhelpen.

Ik heb u in bovengenoemde brief van 13 februari 2023 geïnformeerd dat het OLE een uitgewerkt plan heeft om de klif verder te verstevigen. De maatregelen zijn echter dusdanig van omvang dat het OLE zelf niet in staat is om op korte termijn toereikende veiligheidsmaatregelen te nemen. Op 10 februari jl. heeft het bestuurscollege van Sint Eustatius officieel een

¹ Kamerstukken II, 2022/23, 36 350-1, p. 68.

² Motie Heinen (Kamerstuk 36 100, nr. 5).

³ Kamerstukken II, 2022/23, 36 200 IV, nr. 54.

verzoek tot (financiële) ondersteuning ingediend bij mijn ministerie. Vandaar dat het kabinet heeft besloten om in de Voorjaarsnota voor 2023 en 2024 een bedrag van respectievelijk € 8 en € 11 miljoen beschikbaar te stellen voor de noodmaatregelen aan de klif. De bekrachtiging van de Voorjaarsnota zal naar verwachting pas op zijn vroegst eind juni plaatsvinden. Alvorens de middelen worden toegekend, wil ik afspraken maken over aanvullende maatregelen, waarover ik later in deze brief meer vertel. Op 12 mei heb ik het bestuurscollege van Sint Eustatius per brief geïnformeerd over bovenstaande. Deze brief doe ik u als bijlage toekomen. Tevens is er een persbericht gepubliceerd⁴, waarvan een Engelstalige versie aan het Openbaar Lichaam Sint Eustatius is aangeboden.

Toelichting op spoed

Het bestuurscollege van Sint Eustatius heeft mij in een gesprek op 16 mei jl. en op 22 mei jl. per brief [als bijlage bijgevoegd] geïnformeerd dat het van belang is om zo spoedig mogelijk te beschikken over de gevraagde financiële middelen voor ten minste het jaar 2023.

1. De rechter heeft in haar vonnis een dwangsom opgelegd in eerste aanleg van minimaal \$ 1.000 en maximaal \$ 5.000 per dag. De hoogte van de dwangsom wordt achteraf definitief bepaald en zal gebaseerd zijn op maatregelen die het OLE in de tussentijd zal nemen. Indien de middelen pas eind juni beschikbaar komen, kan de dwangsom oplopen tot een half miljoen dollar aan dwangsommen.
2. De werkzaamheden aan de Klif zijn gevaarlijk en vereisen zeer specifieke expertise waardoor het aanbod zeer beperkt is. De aannemer kan op korte termijn met de werkzaamheden starten indien de verplichting wordt aangegaan. Bij latere besluitvorming dan eind mei, is de beschikbaarheid hoogst onzeker en zullen de werkzaamheden pas over een jaar starten.
3. In lijn met bovenstaande bestaat er sinds lange tijd een acuut veiligheidsrisico. Zo vallen er met enige regelmaat rotsblokken naar beneden, onder andere op het energiebedrijf op Sint Eustatius. Een jaar langer wachten betekent een jaar langer onaanvaardbaar grote veiligheidsrisico's voor de inwoners van het eiland Sint Eustatius. Hoewel de uitspraak van de rechter in december jl. de uitvoering van de noodmaatregelen misschien heeft versneld, is er dus ook echt noodzaak van het uitvoeren van maatregelen vanuit de publieke veiligheidstaak van het OLE en indirect de rijksoverheid.
4. Het orkaanseizoen begint op de Bovenwinden officieel op 1 juni en het hoogtepunt is doorgaans in augustus. Op dit moment is er menskracht gemobiliseerd op Sint Maarten. Er kan dus direct worden begonnen met de werkzaamheden en een deel van de werkzaamheden kan dus al voor het hoogtepunt van het orkaanseizoen zijn uitgevoerd.

Afspraken over aanvullende maatregelen

Op 12 mei jl. heb ik het bestuurscollege van Sint Eustatius officieel geïnformeerd over het kabinetsvoornemen om in totaal € 19 miljoen beschikbaar te stellen voor de noodmaatregelen aan de klif. In deze brief heb ik ook aangegeven dat ik met het bestuurscollege afspraken wil maken over aanvullende maatregelen die het project verduurzamen. Deze maatregelen zien bijvoorbeeld toe op de voortgang op de loslopend vee-problematiek en het opstellen van een meerjarig onderhoudsplan. Er moet namelijk voldoende vertrouwen zijn dat de voorgenumen inves-

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/05/12/19-miljoen-voor-stabilisering-van-de-klif-sint-eustatius>.

tering ook daadwerkelijk zal leiden tot een oplossing van de huidige, acute veiligheidssituatie. Ik zal u nader informeren over de afspraken die ik met het bestuurscollege heb gemaakt over deze aanvullende maatregelen.

Concluderend

Zoals gezegd heeft het kabinet in de Voorjaarsnota 2023 bekend gemaakt voornemens te zijn om maximaal € 19 miljoen beschikbaar te stellen voor het klifproject. Middels deze brief doe ik beroep op artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet om het volledige verplichtingbedrag en het kasbudget van 2023 (€ 8 miljoen) al deze maand (mei 2023), op voorwaarde van het maken van afspraken met het bestuurscollege over aanvullende maatregelen, beschikbaar te kunnen stellen aan het Openbaar Lichaam Sint Eustatius.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Digitalisering en Koninkrijksrelaties
A.C. van Huffelen